

KARTLEGGING AV HJEMMEVAKTORDNINGER

RAMBOLL

Bright ideas. Sustainable change.

KS FoU

BAKGRUNN OG FORMÅL

I en nylig dom kom EU-domstolen fram til at en hjemmevakt var å anse som arbeidstid fullt ut som følge av krav om kort responstid. KS har på denne bakgrunn behov for en bedre oversikt over hvordan hjemmevaktordningene er organisert innen barnevern, branntjenesten, helse og omsorg og teknisk drift (vann og avløp, og vei) i tilfeller der hjemmevaktordningene ikke regnes som arbeidstid fullt ut.

På oppdrag for KS har Rambøll Management Consulting (Rambøll) derfor gjennomført en kartlegging av hjemmevaktordninger for ulike tjenesteområder i landets kommuner. Følgende problemstillinger tas opp og besvares i kartleggingen:

- *Hvordan er hjemmevaktordninger (som ikke regnes som arbeidstid fullt ut) organisert?*
- *Hva er krav til responstid, omfanget/hyppighet av utrykninger under hjemmevakten og hva er typisk varigheten til hjemmevakten?*
- *I hvilken grad kombineres hjemmevakten med ordinær stilling hos samme arbeidsgiver?*
- *Hvordan kompenseres selve hjemmevakten?*

SVARPROSENT, REPRESENTATIVITET OG FORBEHOLD

- Svarprosent

Barnevern	61 %
Branntjeneste	69 %
Helse og omsorg	59 %
Teknisk drift vann og avløp (VA)	49 %
Teknisk drift vei	41 %

- Distribusjon

Invitasjon til kartleggingen ble sendt ut til kommunens/IKS'ets postmottak med forespørsel om videresending av invitasjonen til leder eller en som kan svare på vegne av leder.

- Undersøkellesperiode

23. januar 2019 til 7. februar 2019

To påminnelser ble sendt ut via e-post.

- Representativitet

I frafallsanalysen har vi vurdert representativiteten til kartleggingen, og mener den er god. Dette gjelder både geografisk (fylker) og størrelse (antall innbyggere).

- Forbehold

Ulik forståelse av noen av spørsmålene og begrepene, spesielt responstid.

Eksempelvis kan responstid tolkes som tiden man har på seg til å komme seg ut av hjemmet, tiden man har på seg til å respondere på telefon eller tiden man har på seg til å møte på et avtalt sted.

HOVEDFUNN – ORGANISERING

- Flertallet av kommunene har hjemmevaktordninger.
- De færreste regner beredskapsvakter utenfor arbeidsstedet som ordinær arbeidstid.
- Det er vanlig å kombinere hjemmevakt og ordinær stilling hos samme arbeidsgiver.

HOVEDFUNN – OMFANG (VARIGHET)

- Den typiske hjemmevakten har relativt lik varighet på tvers av tjenesteområder, med unntak av helse- og omsorgstjenestene som skiller seg ut med hjemmevakter av kortere varighet.
- For tjenesteområdene utenom branntjenesten og helse- og omsorgstjenestene oppgis helgevakten (64,5 time) som den lengste sammenhengende hjemmevakten.
- Antall hjemmevakter per måned og antall på de lengste sammenhengende hjemmevaktene på rad er relativt lik på tvers av tjenesteområdene.

HOVEDFUNN – OMFANG (RESPONSTID)

- Brannstjenesten har størst andel med krav om responstid, mens helse- og omsorgstjenesten har lavest andel.
- Barnevernet er tjenesteområdet med det lengste krevet om responstid, mens brannstjenesten har kortest.
- Brannstjenesten har det korteste gjennomsnittlige kravet til responstid, mens barnevern har det lengste.
- Færre uttrykkninger innen barnevern og helse- og omsorgstjenestene og relativt lik varighet på uttrykkningene på tvers av tjenesteområdene.

HOVEDFUNN – KOMPENSASJON

- For barnevern, branntjenester og helse og omsorg er det klart vanligst å kompenseres i form av lønnsutbetaling, mens innen teknisk drift er det vanlig å kompenseres både med lønn og fritid.
- Det er vanligst å lønnes for hver femte time av hjemmevakten.
- Blant respondentene som oppgir å få kompensasjon i form av fritid/avspasering finner vi at den største andelen kompenseres for hver femte time av hjemmevakten.

NÆRMERE OM BRANN- OG REDNINGSTJENESTEN

SVARPROSENT OG DISTRIBUTJON

- Svarprosent: 69 %

- Distribusjon

Vi mottok en liste med oversikt over hvilke kommuner som har IKS'er og ikke har IKS'er, samt e-postadressen til postmottaket til kommunen eller IKS'et.

Invitasjon til kartleggingen ble sendt ut til kommunens/IKS'ets postmottak med forespørsel om videresending av invitasjonen til leder eller en som kan svare på vegne av leder.

- Undersøkellesperiode

23. januar 2019 til 7. februar 2019
To påminnelser ble sendt ut via e-post.

- Representativitet

I frafallsanalysen har vi vurdert representativiteten til kartleggingen, og mener den er god. Dette gjelder både geografisk (fylker) og størrelse (antall innbyggere).

- Forbehold

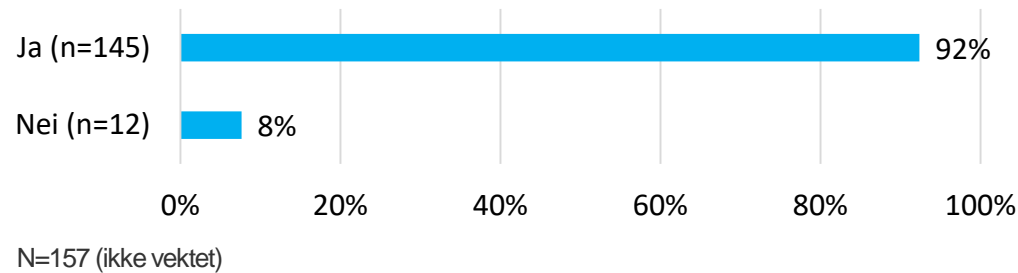
Ulik forståelse av noen av spørsmålene og begrepene, spesielt responstid.

Eksempelvis kan responstid tolkes som tiden man har på seg til å komme seg ut av hjemmet, tiden man har på seg til å respondere på telefon eller tiden man har på seg til å møte på et avtalt sted.

ORGANISERING

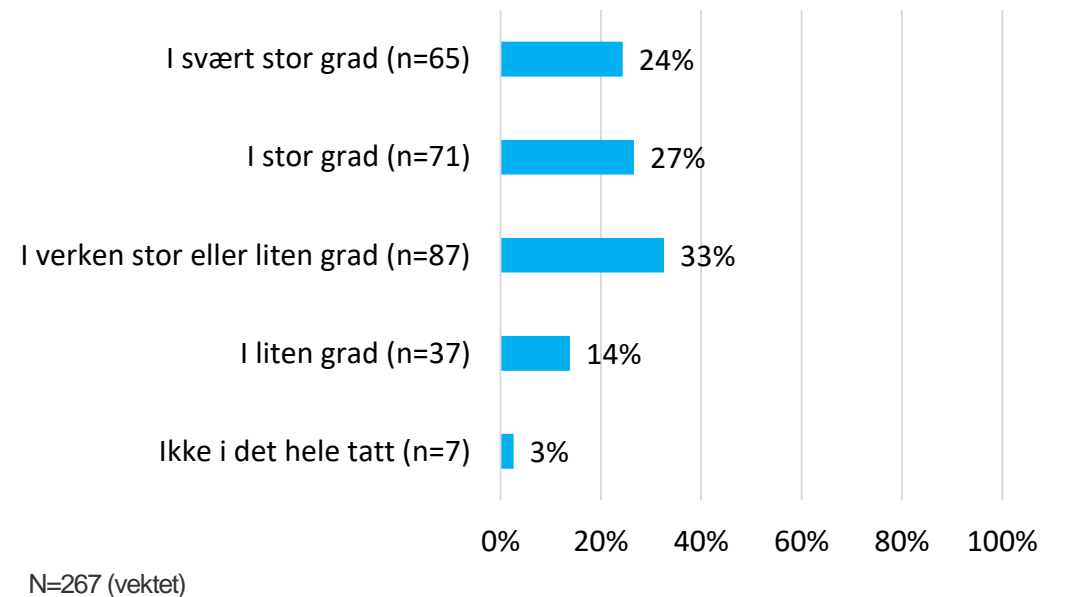
DE FLESTE KOMMUNENE HAR HJEMMEVAKTORDNINGER OG OVER HALVPARTEN KOMBINERER DEN I STOR/SVÆRT STOR GRAD MED ORDINÆR STILLING HOS SAMME ARBEIDSGIVER

Har dere hjemmevaktordninger (beredskapsvaktordninger utenfor arbeidsstedet)?

35 respondenter oppgir at de har hjemmevaktordninger, at de inngår i et IKS/vertskommunesamarbeid og at de er ansvarlig for IKS'et. Disse 35 representerer 156 kommuner. Vi vektet derfor besvarelsene iht. dette, og får dermed et vektet antall respondenter i kartleggingen på 267.

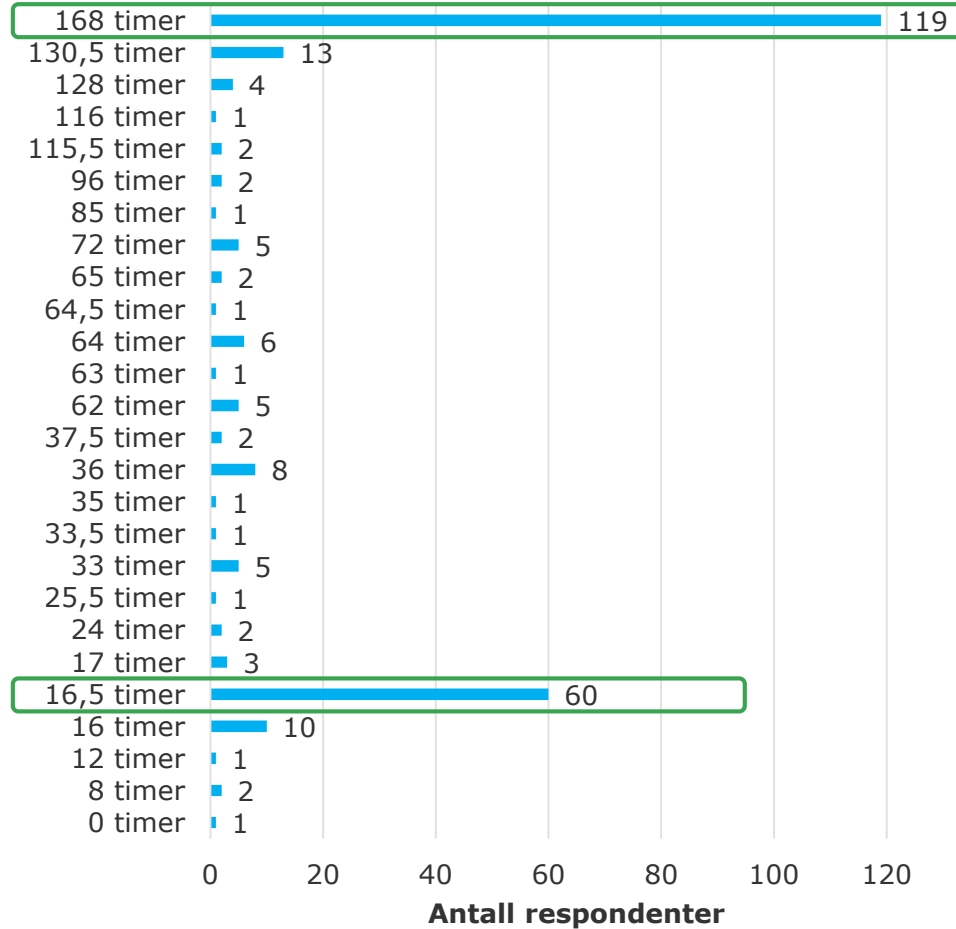
I hvilken grad kombineres hjemmevakten med ordinær stilling hos samme arbeidsgiver?

OMFANG - VARIGHET

NESTEN 70 % OPPGIR AT EN TYPISK HJEMMEVAKT VARER 168 ELLER 60 TIMER

Hvor lenge varer typisk en hjemmevakt?

På spørsmål om hvor lang den lengste sammenhengende hjemmevakten er, ser vi det samme mønsteret: 168 og 16,5 timer er oppgitt hyppigst.

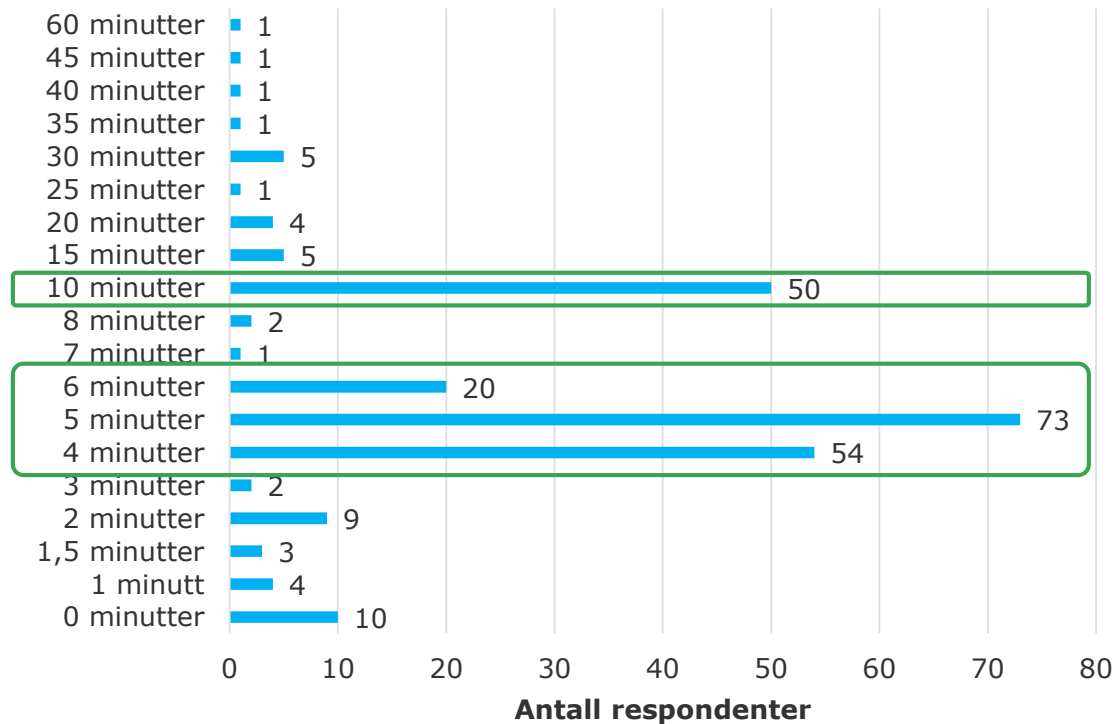
Hjemmevaktens omfang

OMFANG - RESPONSTID

FLEST RESPONDENTER OPPGIR AT DE HAR EN RESPONSTID PÅ FEM MINUTTER, DERNEST FIRE MINUTTER OG 10 MINUTTER

Hva er kravet om responstid under hjemmevakten?

Gjennomsnittlig responstid: ca. 7 minutter

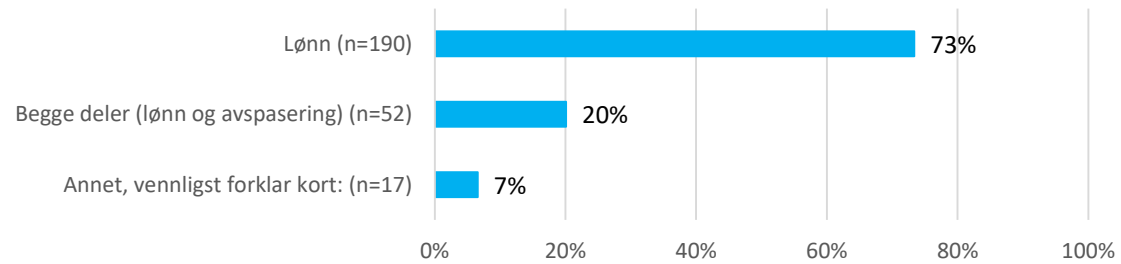
Utrykninger:

På spørsmål om hvor mange utrykninger branntjenestene har under hjemmevaktene i løpet av en måned finner at det i gjennomsnitt er ca. 6 utrykninger per måned under en typisk hjemmevakt, og den varer i gjennomsnitt ca. 3 timer.

KOMPENSASJON

73 % OPPGIR AT HJEMMEVAKTEN KOMPENSERES I LØNN OG 20 % OPPGIR AT DEN KOMPENSERES I BÅDE LØNN OG AVSPASERING

Hvordan kompenseres selve hjemmevakten (ikke inkludert utrykning)

OPPSUMMERING

- De fleste kommunene har hjemmевaktordninger og over halvparten kombinerer den i stor/svært stor grad med ordinær stilling hos samme arbeidsgiver
- Nesten 70 % oppgir at en typisk hjemmевakt varer 168 eller 60 timer
- Flest respondenter oppgir at de har en responstid på fem minutter, dernest fire minutter og 10 minutter
- 73 % oppgir at hjemmевakten kompenseres i lønn og 20 % oppgir at den kompenseres i både lønn og avspasering